

000623-1

Evropské myšlení je prosyceno filosofickými produkty minulosti, ale také vždy znovu podnikaným diletantským filosofováním (k němuž se ten, kdo je podniká, nemusí vždycky přiznávat a dokonce si je nemusí vůbec uvědomovat). K obecnému vzdělání ovšem náleží o tom něco vědět, ale v některých profesích to je či spíše by to mělo být součástí a někdy přímo podmínkou náležité odbornosti. Teologie patří mezi obory, pro něž je filosofie jakousi nosnou vlnou, která může být teprve sekundárně teologicky modulována. Takových filosofických nosných vln je ovšem celá řada, a ne každá se pro teologické použití stejně dobře hodí. Teologický záměr musí proto s větší nebo menší vhodností té či oné filosofické nosné vlny počítat a musí si proto vybírat. Základní otázkou se proto stává, zda si teolog pro svou práci může podle svého nejlepšího vědomí a svědomí vybrat filosofii, které však potom musí zůstat věren, nemá-li narušit samu strukturu, metodu svého myšlení, anebo zda si podle okolností a tématu může vybírat z různých filosofií jejich složky či dokonce zlomky. To záleží na tom, je-li teologie s to dosáhnout vnitřní myšlenkové (a eventuálně další, vyšší) integrity, anebo zda je jenom jakýmsi vnějšně zorganizovaným konglomerátem myšlenek, které mají v různých situacích jakousi užitkovou funkci (např. uklidňující nebo naopak stimulující apod.). Pak by ovšem ona nezbytnost filosofické nosné vlny měla jen provizorní, dočasný (byť dlouhodobý) charakter a perspektivně by mohla teologie vybudovat svou vlastní, teologickou nosnou vlnu, a tak se definitivně emancipovat a osvobodit od filosofických předpokladů. Druhá možnost by pak mohla spočívat v tom, že filosofie sama prokáže schopnost se teologií (nebo něčím za ní, co je teologií pouze tlumočeno) nechat oslovit a inspirovat k vlastní vnitřní proměně. Obojí řešení probíhá sice odlišně, ale nakonec vede k tomu, že jedna nebo druhá disciplína asimiluje tu druhou a tím ji učiní zbytečnou jako samostatnou disciplínu. i

(Písek, 000623-1.)